

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

з навчальної дисципліни

ОК12 «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

для здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»
спеціальності G9 «Прикладна механіка»
ОПП «Зварювальне виробництво»

Обсяг самостійної роботи — 34 години

17 тем по 2 години

Дніпро — 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації розроблено відповідно до оновленої робочої програми навчальної дисципліни ОК12 «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» для спеціальності G9 «Прикладна механіка», ОПП «Зварювальне виробництво», з розподілом 36 годин лекцій, 20 годин практичних занять і 34 години самостійної роботи. Самостійна робота охоплює 17 тем по 2 години та поглиблює лекційний і практичний матеріал. Її призначення — сформувати вміння аналізувати небезпеки, оцінювати ризики, підтримувати безпечну професійну поведінку, діяти при невідкладних станах і надзвичайних ситуаціях та застосовувати засвоєні положення до умов зварювального виробництва.

Для кожної теми наведено базові джерела та сторінки відповідно до розподілу СРС у робочій програмі. Сторінки для СРС відокремлені від сторінок лекцій. До кожної теми запропоновано базове завдання, 10 індивідуальних завдань-варіантів і питання для самоконтролю.

1.1. Мета та завдання самостійної роботи

- поглиблення знань з БЖД, ризик-орієнтованого підходу, домедичної допомоги та цивільного захисту;
- закріплення професійної термінології, класифікацій небезпек і загальних принципів захисту;
- формування навичок аналізу джерел небезпек, факторів ризику, можливих наслідків та профілактичних заходів;
- розвиток умінь складати таблиці, схеми, алгоритми, чек-листи, карти небезпек і короткі аналітичні висновки;
- застосування матеріалу до типових ситуацій зварювальної ділянки, промислового об'єкта та реагування на НС;
- підготовка до практичних занять, модульного контролю та заліку.

1.2. Порядок виконання

- повторити пов'язаний лекційний матеріал лише для відновлення логічного зв'язку теми, не переписуючи його;
- опрацювати тільки рекомендовані для цієї самостійної роботи сторінки навчального видання;
- виділити ключові поняття, джерела небезпек, фактори ризику, можливі наслідки та заходи захисту;
- виконати базове завдання і один індивідуальний варіант, визначений викладачем;
- оформити результат у вигляді конспекту, таблиці, схеми, чек-листа, карти небезпек, алгоритму або короткого аналітичного висновку;

- підготувати відповіді на питання для самоконтролю та бути готовим усно пояснити виконану роботу.

1.3. Форма звітності та контроль

Основними формами контролю є перевірка конспектів, таблиць, схем, аналітичних і ситуаційних завдань, коротке усне або письмове опитування. Відповідно до РНП самостійна робота оцінюється пакетно: змістовий модуль 1 — до 4 балів, змістовий модуль 2 — до 4 балів, змістовий модуль 3 — до 7 балів; разом — до 15 балів.

1.4. Відповідність освітньо-професійній програмі

Самостійна робота сприяє формуванню ЗК1, ЗК7, СК8 і СК15 та досягненню РН9, визначених ОПП «Зварювальне виробництво». Основний акцент зроблено на відповідальній безпечній поведінці, застосуванні знань у практичних ситуаціях, роботі з навчальною та нормативною інформацією, аналізі ризиків і виконанні заходів цивільного захисту.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	Год.	Матеріал для поглибленого вивчення	Контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. ЛЮДИНА, ЗДОРОВ'Я ТА РИЗИК				
1	Модель життєдіяльності людини. Місце і значення БЖД. Терміни та визначення у безпеці життєдіяльності	2	[1, с. 133–139]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
2	Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів. Системний аналіз у БЖД	2	[1, с. 140–145]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
3	Методи кількісного оцінювання та	2	[4, с. 20–28]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне

	порівняння ризиків			завдання / усне опитування
4	Спосіб життя, оздоровчі системи, загартування та профілактика шкідливих звичок	2	[2, с. 171–187]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИРОДНІ, ТЕХНОГЕННІ ТА СОЦІАЛЬНІ НЕБЕЗПЕКИ. ФАКТОРИ СЕРЕДОВИЩА				
5	Природне, техногенне та соціально- політичне середовище життєдіяльності людини	2	[4, с. 36–44]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
6	Природне середовище. Літосферні та гідросферні природні небезпеки	2	[1, с. 148–159]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
7	Атмосферні й біотичні (біологічні) небезпеки та природні пожежі	2	[1, с. 160–175]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
8	Техногенні небезпеки: гідродинамічні аварії, аварії з витоком небезпечних хімічних і радіоактивних речовин, аварії на транспорті	2	[1, с. 176–182]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування

9	Пожежі та вибухи. Хімічні фактори небезпеки, засоби захисту	2	[1, с. 183–189]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
10	Соціально-політичні та соціальні небезпеки. Небезпеки сучасного урбанізованого середовища	2	[1, с. 190–202]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ				
11	Призначення домедичної допомоги. Ураження електричним струмом. Порушення дихання та серцевої діяльності	2	[1, с. 203–215]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
12	Домедична допомога при ранах, кровотечах, опіках, травмах, отруєннях, укусах та утопленні	2	[1, с. 216–227]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
13	ЄДСЦЗ: структура, завдання, режими функціонування та організація ЦЗ на об'єкті	2	[3, с. 125–136]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
14	Класифікація та рівні	2	[3, с. 137–147]	Конспект / таблиця / схема /

	надзвичайних ситуацій			ситуаційне завдання / усне опитування
15	Надзвичайні ситуації природного характеру: види, уражаючі фактори та алгоритми поведінки	2	[3, с. 148–184]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
16	Надзвичайні ситуації техногенного характеру: аварії, пожежі, вибухи, хімічні та радіаційні загрози	2	[3, с. 185–214]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
17	Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру. Дії цивільного населення в небезпечній обстановці	2	[3, с. 216–227]	Конспект / таблиця / схема / ситуаційне завдання / усне опитування
РАЗОМ				34 год.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЗА ТЕМАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ. ЛЮДИНА, ЗДОРОВ'Я ТА РИЗИК

Тема 1. Модель життєдіяльності людини. Місце і значення БЖД. Терміни та визначення у безпеці життєдіяльності — 2 год.

Мета: поглибити знання про модель життєдіяльності людини, місце БЖД у системі знань та основний понятійний апарат дисципліни.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 133–139]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- модель життєдіяльності людини та її складові
- місце і значення БЖД як категорії
- поняття «безпека», «небезпека», «життєдіяльність», «життєве середовище»
- взаємозв'язок людини, техніки, природного і соціального середовища

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Побудувати структурну схему моделі життєдіяльності працівника зварювальної ділянки та для кожної складової вказати вид взаємодії з людиною.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Модель життєдіяльності людини. Місце і значення БЖД. Терміни та визначення у безпеці життєдіяльності».
2. Побудувати структурну схему за питанням: модель життєдіяльності людини та її складові.
3. Порівняти два аспекти теми: «модель життєдіяльності людини та її складові» і «місце і значення БЖД як категорії».
4. Систематизувати матеріал за питанням: поняття «безпека», «небезпека», «життєдіяльність», «життєве середовище».
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: взаємозв'язок людини, техніки, природного і соціального середовища.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.

7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що відображає модель життєдіяльності людини?
2. Яке місце посідає БЖД у системі знань?
3. Що розуміють під безпекою?
4. Що називають небезпекою?
5. Які складові утворюють життєве середовище?
6. Чому професійну діяльність доцільно розглядати як систему?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 2. Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів. Системний аналіз у БЖД — 2 год.

Мета: систематизувати знання про джерела небезпеки, небезпечні та шкідливі фактори й навчитися застосовувати системний аналіз.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 140–145]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- класифікація джерел небезпеки
- відмінності між джерелом небезпеки, небезпечним і шкідливим фактором
- основні принципи системного аналізу в БЖД
- взаємодія елементів системи «людина — машина — середовище»

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «джерело небезпеки — фактор — умова реалізації — можливий наслідок — захисний бар'єр» для шести ситуацій зварювальної ділянки.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Класифікація джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів. Системний аналіз у БЖД».

2. Побудувати структурну схему за питанням: класифікація джерел небезпеки.
3. Порівняти два аспекти теми: «класифікація джерел небезпеки» і «відмінності між джерелом небезпеки, небезпечним і шкідливим фактором».
4. Систематизувати матеріал за питанням: основні принципи системного аналізу в БЖД.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: взаємодія елементів системи «людина — машина — середовище».
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що називають джерелом небезпеки?
2. Чим небезпечний фактор відрізняється від шкідливого?
3. За якими ознаками класифікують джерела небезпеки?
4. Що означає системний аналіз у БЖД?
5. Які елементи входять до системи «людина — машина — середовище»?
6. Чому системний аналіз важливий для зварювального виробництва?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 3. Методи кількісного оцінювання та порівняння ризику — 2 год.

Мета: поглибити розуміння ризику як кількісної характеристики небезпеки та навчитися порівнювати ризики за єдиними вихідними даними.

Матеріал для поглибленого вивчення: [4, с. 20–28]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- поняття ризику та його кількісне подання
- інженерний, експертний, статистичний, аналоговий і соціологічний методи оцінювання
- послідовність управління ризиком
- концепція прийняттого (допустимого) ризику

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.

- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Для трьох умовних небезпечних подій зварювальної ділянки розрахувати ризик за заданими викладачем даними, порівняти результати та визначити пріоритетність профілактичних заходів.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Методи кількісного оцінювання та порівняння ризику».
2. Побудувати структурну схему за питанням: поняття ризику та його кількісне подання.
3. Порівняти два аспекти теми: «поняття ризику та його кількісне подання» і «інженерний, експертний, статистичний, аналоговий і соціологічний методи оцінювання».
4. Систематизувати матеріал за питанням: послідовність управління ризиком.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: концепція прийнятного (допустимого) ризику.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке ризик?
2. Які методи оцінювання ризику наведено у джерелі?
3. У чому полягає інженерний метод?
4. У чому полягає статистичний метод?
5. Що означає концепція прийнятного ризику?
6. Чому ризики потрібно порівнювати за однаковими умовами?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 4. Спосіб життя, оздоровчі системи, загартування та профілактика шкідливих звичок — 2 год.

Мета: поглибити знання про спосіб життя, методи оздоровлення, загартування та механізми шкідливого впливу звичок на організм.

Матеріал для поглибленого вивчення: [2, с. 171–187]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- поняття способу життя та його значення для здоров'я
- оздоровчі системи і методи оздоровлення, наведені у джерелі
- принципи загартування організму
- механізми шкідливого впливу алкоголю, тютюнопаління та наркотичних речовин

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «фактор способу життя — можливий вплив на здоров'я і працездатність — профілактичний підхід» для восьми факторів.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Спосіб життя, оздоровчі системи, загартування та профілактика шкідливих звичок».
2. Побудувати структурну схему за питанням: поняття способу життя та його значення для здоров'я.
3. Порівняти два аспекти теми: «поняття способу життя та його значення для здоров'я» і «оздоровчі системи і методи оздоровлення, наведені у джерелі».
4. Систематизувати матеріал за питанням: принципи загартування організму.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: механізми шкідливого впливу алкоголю, тютюнопаління та наркотичних речовин.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.

10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що розуміють під способом життя?
2. Які складові здорового способу життя розглянуто у джерелі?
3. Що таке загартування?
4. Які принципи загартування необхідно враховувати?
5. У чому полягає шкідливий вплив шкідливих звичок?
6. Як спосіб життя впливає на професійну працездатність?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИРОДНІ, ТЕХНОГЕННІ ТА СОЦІАЛЬНІ НЕБЕЗПЕКИ.
ФАКТОРИ СЕРЕДОВИЩА**

**Тема 5. Природне, техногенне та соціально-політичне середовище
життєдіяльності людини — 2 год.**

Мета: систематизувати уявлення про природне середовище, техносферу, ноосферу та соціально-політичне середовище.

Матеріал для поглибленого вивчення: [4, с. 36–44]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- характеристика природного середовища
- поняття техносфери та її вплив на людину
- поняття ноосфери
- особливості соціально-політичного середовища

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Побудувати схему «природне середовище — техносфера — ноосфера — соціально-політичне середовище» і показати по три взаємозв'язки між складовими.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Природне, техногенне та соціально-політичне середовище життєдіяльності людини».
2. Побудувати структурну схему за питанням: характеристика природного середовища.

3. Порівняти два аспекти теми: «характеристика природного середовища» і «поняття техносфери та її вплив на людину».
4. Систематизувати матеріал за питанням: поняття ноосфери.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: особливості соціально-політичного середовища.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що входить до природного середовища?
2. Що називають техносферою?
3. Що розуміють під ноосферою?
4. Що охоплює соціально-політичне середовище?
5. Як діяльність людини впливає на природне середовище?
6. Яке місце виробничого об'єкта у техносфері?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 6. Природне середовище. Літосферні та гідросферні природні небезпеки — 2 год.

Мета: поглибити знання про природне середовище, класифікацію стихійних лих, літосферні та гідросферні небезпеки.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 148–159]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- класифікація природних небезпек і стихійних лих
- літосферні процеси та явища
- гідросферні небезпеки
- основні прояви, уражаючі фактори та загальні заходи захисту

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.

- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «небезпека — ознаки — уражаючі фактори — можливі наслідки для виробничого об'єкта — загальні захисні дії» для шести літосферних і гідросферних небезпек.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Природне середовище. Літосферні та гідросферні природні небезпеки».
2. Побудувати структурну схему за питанням: класифікація природних небезпек і стихійних лих.
3. Порівняти два аспекти теми: «класифікація природних небезпек і стихійних лих» і «літосферні процеси та явища».
4. Систематизувати матеріал за питанням: гідросферні небезпеки.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: основні прояви, уражаючі фактори та загальні заходи захисту.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Як класифікують природні небезпеки?
2. Які небезпеки відносять до літосферних?
3. Які небезпеки відносять до гідросферних?
4. Які уражаючі фактори має землетрус?
5. Чим повинь відрізняється від паводку?
6. Чому природні небезпеки можуть спричиняти вторинні техногенні події?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 7. Атмосферні й біотичні (біологічні) небезпеки та природні пожежі — 2 год.

Мета: систематизувати знання про атмосферні, біологічні небезпеки та природні пожежі, їх уражаючі фактори й загальні принципи поведінки.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 160–175]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- основні атмосферні (метеорологічні) небезпеки
- біотичні (біологічні) небезпеки
- характеристика природних пожеж
- загальні заходи захисту та поведінки

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти порівняльну таблицю «вид небезпеки — основні уражаючі фактори — ознаки — загальні захисні дії» для атмосферних, біологічних небезпек і природних пожеж.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Атмосферні й біотичні (біологічні) небезпеки та природні пожежі».
2. Побудувати структурну схему за питанням: основні атмосферні (метеорологічні) небезпеки.
3. Порівняти два аспекти теми: «основні атмосферні (метеорологічні) небезпеки» і «біотичні (біологічні) небезпеки».
4. Систематизувати матеріал за питанням: характеристика природних пожеж.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: загальні заходи захисту та поведінки.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Які небезпеки відносять до атмосферних?
2. Які фактори небезпечні під час урагану або бурі?
3. Що відносять до біологічних небезпек?
4. Які види природних пожеж розглянуто у джерелі?
5. Які фактори ураження характерні для природної пожежі?

6. Чому метеорологічні умови важливі для безпечної роботи виробничого об'єкта?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 8. Техногенні небезпеки: гідродинамічні аварії, аварії з витоком небезпечних хімічних і радіоактивних речовин, аварії на транспорті — 2 год.

Мета: поглибити знання про основні техногенні небезпеки, причини і наслідки гідродинамічних, хімічних, радіаційних і транспортних аварій.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 176–182]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- ознаки гідродинамічних аварій
- аварії з витоком небезпечних хімічних речовин
- аварії з викидом радіоактивних речовин
- основні види транспортних аварій та їх небезпечні фактори

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти порівняльну таблицю чотирьох типів техногенних аварій за джерелом, уражаючими факторами, можливими наслідками та загальними діями персоналу.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Техногенні небезпеки: гідродинамічні аварії, аварії з витоком небезпечних хімічних і радіоактивних речовин, аварії на транспорті».
2. Побудувати структурну схему за питанням: ознаки гідродинамічних аварій.
3. Порівняти два аспекти теми: «ознаки гідродинамічних аварій» і «аварії з витоком небезпечних хімічних речовин».
4. Систематизувати матеріал за питанням: аварії з викидом радіоактивних речовин.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: основні види транспортних аварій та їх небезпечні фактори.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.

7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке гідродинамічна аварія?
2. Які небезпеки виникають при витоку небезпечних хімічних речовин?
3. Що характерно для аварії з викидом радіоактивних речовин?
4. Які види транспортних аварій розглянуто у джерелі?
5. Чим хімічна аварія відрізняється від радіаційної?
6. Які вторинні наслідки техногенної аварії можуть впливати на підприємство?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 9. Пожежі та вибухи. Хімічні фактори небезпеки, засоби захисту — 2 год.

Мета: поглибити знання про пожежі, вибухи, хімічні фактори небезпеки та загальні засоби захисту від їх дії.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 183–189]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- умови та основні небезпечні фактори пожеж і вибухів
- характеристика хімічних небезпек
- шляхи впливу хімічних речовин на людину
- загальні засоби і заходи захисту

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.
- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти карту небезпек зварювальної ділянки за трьома групами: пожежа, вибух, хімічний вплив; для кожної вказати джерело, фактор, можливий наслідок і загальний засіб захисту.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Пожежі та вибухи. Хімічні фактори небезпеки, засоби захисту».

2. Побудувати структурну схему за питанням: умови та основні небезпечні фактори пожеж і вибухів.
3. Порівняти два аспекти теми: «умови та основні небезпечні фактори пожеж і вибухів» і «характеристика хімічних небезпек».
4. Систематизувати матеріал за питанням: шляхи впливу хімічних речовин на людину.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: загальні засоби і заходи захисту.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Які основні небезпечні фактори пожежі?
2. Які фактори характерні для вибуху?
3. Що відносять до хімічних факторів безпеки?
4. Якими шляхами хімічні речовини можуть надходити в організм?
5. Які загальні принципи захисту від хімічних факторів?
6. Чому вентиляція має значення для зварювального виробництва?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 10. Соціально-політичні та соціальні небезпеки. Небезпеки сучасного урбанізованого середовища — 2 год.

Мета: систематизувати знання про політичні, соціальні небезпеки та небезпеки сучасного урбанізованого середовища.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 190–202]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- види політичних небезпек і способи зменшення їх наслідків
- основні соціальні небезпеки
- небезпеки сучасного урбанізованого середовища
- загальні закономірності виникнення і профілактики соціальних небезпек

Методичні рекомендації:

- Починайте з визначень і класифікацій, наведених на рекомендованих сторінках, а потім переходьте до причинно-наслідкових зв'язків.

- У таблицях і схемах чітко відокремлюйте джерело/явище, фактор впливу, можливий наслідок та захисний захід.
- Для професійного спрямування використовуйте типові ситуації зварювальної ділянки або промислового об'єкта, не виходячи за межі змісту джерела.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «вид соціальної або політичної небезпеки — джерело — можливі наслідки — загальні профілактичні дії» для десяти прикладів.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Соціально-політичні та соціальні небезпеки. Небезпеки сучасного урбанізованого середовища».
2. Побудувати структурну схему за питанням: види політичних небезпек і способи зменшення їх наслідків.
3. Порівняти два аспекти теми: «види політичних небезпек і способи зменшення їх наслідків» і «основні соціальні небезпеки».
4. Систематизувати матеріал за питанням: небезпеки сучасного урбанізованого середовища.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: загальні закономірності виникнення і профілактики соціальних небезпек.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Які небезпеки відносять до політичних?
2. Які небезпеки відносять до соціальних?
3. Які джерела небезпек характерні для урбанізованого середовища?
4. Які чинники сприяють виникненню соціальних небезпек?
5. Яке значення має безпечна поведінка людини?
6. Які особливості урбанізованого середовища потрібно враховувати працівникові?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Тема 11. Призначення домедичної допомоги. Ураження електричним струмом. Порухення дихання та серцевої діяльності — 2 год.

Мета: систематизувати навчальний матеріал про призначення домедичної допомоги, базову оцінку стану постраждалого, ураження електричним струмом і порушення життєво важливих функцій.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 203–215]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- призначення і загальні принципи домедичної допомоги
- безпека особи, яка надає допомогу
- наслідки ураження електричним струмом
- загальна послідовність дій при порушенні дихання і серцевої діяльності

Методичні рекомендації:

- Починайте алгоритм із забезпечення власної безпеки та припинення дії небезпечного фактора.
- Відокремлюйте теоретичне опрацювання від практичного відпрацювання: прийоми виконують на тренажері під керівництвом підготовленого викладача.
- У реальній події необхідно викликати 103/112 і виконувати вказівки диспетчера; нормативні алгоритми застосовують у чинній редакції.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти блок-схему «безпека місця події — оцінка стану — виклик допомоги — базові невідкладні дії — передача постраждалого фахівцям» для випадку ураження електричним струмом.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Призначення домедичної допомоги. Ураження електричним струмом. Порухення дихання та серцевої діяльності».
2. Побудувати структурну схему за питанням: призначення і загальні принципи домедичної допомоги.
3. Порівняти два аспекти теми: «призначення і загальні принципи домедичної допомоги» і «безпека особи, яка надає допомогу».
4. Систематизувати матеріал за питанням: наслідки ураження електричним струмом.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: загальна послідовність дій при порушенні дихання і серцевої діяльності.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.

8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Яке призначення домедичної допомоги?
2. Чому спочатку оцінюють безпеку місця події?
3. Які наслідки може мати ураження електричним струмом?
4. Які ознаки життєвих функцій оцінюють у першу чергу?
5. Яке призначення реанімаційних заходів?
6. Чому практичні прийоми потрібно відпрацьовувати на тренажері?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування. Практичні прийоми домедичної допомоги відпрацьовують тільки на навчальних засобах під керівництвом підготовленого викладача.

Тема 12. Домедична допомога при ранах, кровотечах, опіках, травмах, отруєннях, укусах та утопленні — 2 год.

Мета: поглибити знання про основні види ушкоджень і невідкладних станів та систематизувати навчальні алгоритми домедичної допомоги.

Матеріал для поглибленого вивчення: [1, с. 216–227]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- види ран і кровотеч та загальні принципи допомоги
- опіки й основні підходи до першої допомоги
- травми, отруєння та укуси
- особливості допомоги при утопленні

Методичні рекомендації:

- Починайте алгоритм із забезпечення власної безпеки та припинення дії небезпечного фактора.
- Відокремлюйте теоретичне опрацювання від практичного відпрацювання: прийоми виконують на тренажері під керівництвом підготовленого викладача.
- У реальній події необхідно викликати 103/112 і виконувати вказівки диспетчера; нормативні алгоритми застосовують у чинній редакції.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти порівняльну таблицю «стан — основні ознаки — небезпечні наслідки — загальна послідовність домедичної допомоги» для шести станів із теми.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Домедична допомога при ранах, кровотечах, опіках, травмах, отруєннях, укусах та утопленні».
2. Побудувати структурну схему за питанням: види ран і кровотеч та загальні принципи допомоги.
3. Порівняти два аспекти теми: «види ран і кровотеч та загальні принципи допомоги» і «опіки й основні підходи до першої допомоги».
4. Систематизувати матеріал за питанням: травми, отруєння та укуси.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: особливості допомоги при утопленні.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке рана?
2. Які види кровотеч розрізняють?
3. Які загальні принципи допомоги при опіках?
4. Які небезпеки характерні для отруєнь?
5. Які загальні принципи дій при укусах?
6. Яка особливість допомоги постраждалому при утопленні?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Практичні прийоми домедичної допомоги відпрацьовують тільки на навчальних засобах під керівництвом підготовленого викладача.

Тема 13. ЄДСЦЗ: структура, завдання, режими функціонування та організація ЦЗ на об'єкті — 2 год.

Мета: поглибити знання про основи цивільного захисту, структуру ЄДСЦЗ, її завдання, режими функціонування та організацію цивільного захисту на об'єкті господарювання.

Матеріал для поглибленого вивчення: [3, с. 125–136]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- основи державної політики у сфері цивільного захисту
- структура єдиної державної системи цивільного захисту
- режими функціонування ЄДСЦЗ

- основні засади організації цивільного захисту на об'єкті

Методичні рекомендації:

- Опрацюуйте поняття у послідовності «визначення — класифікація/структура — порядок дій — практичне значення».
- У схемах і таблицях використовуйте однакові критерії порівняння та не підмінюйте законодавчі поняття побутовими формулюваннями.
- Професійне спрямування показуйте через дії персоналу підприємства зварювального профілю у межах компетенції та відповідно до офіційного оповіщення.

Базове завдання для самостійної роботи: Побудувати структурну схему організації цивільного захисту умовного підприємства зварювального профілю та показати його зв'язок з ЄДСЦЗ.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «ЄДСЦЗ: структура, завдання, режими функціонування та організація ЦЗ на об'єкті».
2. Побудувати структурну схему за питанням: основи державної політики у сфері цивільного захисту.
3. Порівняти два аспекти теми: «основи державної політики у сфері цивільного захисту» і «структура єдиної державної системи цивільного захисту».
4. Систематизувати матеріал за питанням: режими функціонування ЄДСЦЗ.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: основні засади організації цивільного захисту на об'єкті.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке ЄДСЦЗ?
2. Які підсистеми входять до ЄДСЦЗ?
3. Які режими функціонування ЄДСЦЗ передбачено?
4. Які основні завдання системи цивільного захисту?
5. Як організовується цивільний захист на об'єкті?
6. Чому працівник повинен знати порядок оповіщення й евакуації?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 14. Класифікація та рівні надзвичайних ситуацій — 2 год.

Мета: систематизувати поняття надзвичайної ситуації, критерії переходу небезпечної події у НС, класифікацію і рівні надзвичайних ситуацій.

Матеріал для поглибленого вивчення: [3, с. 137–147]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію
- класифікація НС за характером походження
- рівні надзвичайних ситуацій
- призначення класифікатора НС та категоризації об'єктів

Методичні рекомендації:

- Опрацьовуйте поняття у послідовності «визначення — класифікація/структура — порядок дій — практичне значення».
- У схемах і таблицях використовуйте однакові критерії порівняння та не підмінюйте законодавчі поняття побутовими формулюваннями.
- Професійне спрямування показуйте через дії персоналу підприємства зварювального профілю у межах компетенції та відповідно до офіційного оповіщення.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти схему «небезпечна подія — ознаки НС — класифікація за походженням — рівень НС — організаційне значення».

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Класифікація та рівні надзвичайних ситуацій».
2. Побудувати структурну схему за питанням: критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію.
3. Порівняти два аспекти теми: «критерії переходу небезпечної події у надзвичайну ситуацію» і «класифікація НС за характером походження».
4. Систематизувати матеріал за питанням: рівні надзвичайних ситуацій.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: призначення класифікатора НС та категоризації об'єктів.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.

10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке надзвичайна ситуація?
2. Коли небезпечна подія переходить у надзвичайну ситуацію?
3. За яким характером походження класифікують НС?
4. Які рівні НС виділяють?
5. Для чого використовується класифікатор НС?
6. Яке значення має класифікація для організації реагування?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 15. Надзвичайні ситуації природного характеру: види, уражаючі фактори та алгоритми поведінки — 2 год.

Мета: систематизувати види надзвичайних ситуацій природного характеру, їх уражаючі фактори та загальні алгоритми безпечної поведінки.

Матеріал для поглибленого вивчення: [3, с. 148–184]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- загальна характеристика природних НС
- геофізичні, геологічні, метеорологічні та гідрологічні НС
- НС, спричинені природними пожежами
- загальні принципи поведінки при природних загрозах

Методичні рекомендації:

- Опрацьовуйте поняття у послідовності «визначення — класифікація/структура — порядок дій — практичне значення».
- У схемах і таблицях використовуйте однакові критерії порівняння та не підмінюйте законодавчі поняття побутовими формулюваннями.
- Професійне спрямування показуйте через дії персоналу підприємства зварювального профілю у межах компетенції та відповідно до офіційного оповіщення.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «вид природної НС — уражаючі фактори — можливий вплив на промисловий об'єкт — базова послідовність дій персоналу».

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Надзвичайні ситуації природного характеру: види, уражаючі фактори та алгоритми поведінки».
2. Побудувати структурну схему за питанням: загальна характеристика природних НС.
3. Порівняти два аспекти теми: «загальна характеристика природних НС» і «геофізичні, геологічні, метеорологічні та гідрологічні НС».

4. Систематизувати матеріал за питанням: НС, спричинені природними пожежами.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: загальні принципи поведінки при природних загрозах.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Які НС відносять до природних?
2. Які НС мають геофізичний характер?
3. Які НС мають геологічний характер?
4. Які НС мають метеорологічний характер?
5. Які НС мають гідрологічний характер?
6. Чому природна НС може спричинити техногенну аварію?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 16. Надзвичайні ситуації техногенного характеру: аварії, пожежі, вибухи, хімічні та радіаційні загрози — 2 год.

Мета: поглибити знання про надзвичайні ситуації техногенного характеру, промислові й транспортні аварії, пожежі, вибухи, хімічні, радіаційні та гідродинамічні загрози.

Матеріал для поглибленого вивчення: [3, с. 185–214]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- промислові аварії та катастрофи
- аварії на транспорті
- пожежі й вибухи техногенного характеру
- аварії з небезпечними хімічними та радіоактивними речовинами, гідродинамічні аварії

Методичні рекомендації:

- Опрацьовуйте поняття у послідовності «визначення — класифікація/структура — порядок дій — практичне значення».
- У схемах і таблицях використовуйте однакові критерії порівняння та не підмінюйте законодавчі поняття побутовими формулюваннями.

- Професійне спрямування показуйте через дії персоналу підприємства зварювального профілю у межах компетенції та відповідно до офіційного оповіщення.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти порівняльну карту п'яти техногенних НС із зазначенням джерела, уражаючих факторів, можливих вторинних подій та загального напрямку захисту.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти таблицю «ключове поняття — характеристика — практичне значення» за темою «Надзвичайні ситуації техногенного характеру: аварії, пожежі, вибухи, хімічні та радіаційні загрози».
2. Побудувати структурну схему за питанням: промислові аварії та катастрофи.
3. Порівняти два аспекти теми: «промислові аварії та катастрофи» і «аварії на транспорті».
4. Систематизувати матеріал за питанням: пожежі й вибухи техногенного характеру.
5. Побудувати алгоритм або логічну послідовність за питанням: аварії з небезпечними хімічними та радіоактивними речовинами, гідродинамічні аварії.
6. Проаналізувати умовну професійну ситуацію зварювального виробництва із застосуванням положень теми.
7. Скласти карту понять або карту небезпек за матеріалом рекомендованих сторінок.
8. Підготувати 8 тез за основними положеннями теми.
9. Скласти коротку пам'ятку або чек-лист для майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.
10. Розробити 6 додаткових запитань для самоперевірки за темою.

Питання для самоконтролю:

1. Що відносять до техногенних НС?
2. Які небезпеки характерні для транспортних аварій?
3. Які уражаючі фактори мають пожежі та вибухи?
4. У чому небезпека аварій з хімічними речовинами?
5. У чому небезпека радіаційних аварій?
6. Що таке гідродинамічна аварія?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

Тема 17. Надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру. Дії цивільного населення в небезпечній обстановці — 2 год.

Мета: систематизувати знання про надзвичайні ситуації соціального та воєнного характеру, соціально-політичні конфлікти, тероризм, поняття особливого періоду і воєнного стану та безпечні дії цивільного населення в небезпечній обстановці.

Матеріал для поглибленого вивчення: [3, с. 216–227]

Під час опрацювання необхідно засвоїти:

- поняття, джерела та форми соціальних і соціально-політичних конфліктів
- тероризм, його види та основні уражаючі фактори
- поняття особливого періоду і воєнного стану у викладі навчального джерела
- загальні правила безпечної поведінки цивільного населення під час масових заворушень, вибухів, загрози ураження зброєю, повітряної небезпеки та тимчасової евакуації

Методичні рекомендації:

- Опрацьовуйте тему в послідовності «вид небезпеки — ознаки/умови — уражаючі фактори — безпечні дії цивільного населення».
- Положення щодо соціально-політичних конфліктів і тероризму систематизуйте за класифікаціями та визначеннями, наведеними на рекомендованих сторінках.
- Нормативно-правові положення з навчального видання 2019 року використовуйте як навчальну основу; чинну редакцію законодавства та офіційні алгоритми дій уточнюйте за матеріалами, наданими викладачем.

Базове завдання для самостійної роботи: Скласти таблицю «небезпечна ситуація — основні ознаки або уражаючі фактори — першочергові безпечні дії цивільного населення» для п'яти ситуацій, розглянутих на с. 216–227 рекомендованого джерела.

Індивідуальні завдання (10 варіантів):

1. Скласти схему класифікації соціальних і соціально-політичних конфліктів за матеріалом джерела.
2. Порівняти відкриту та закриту (латентну) форми соціально-політичного конфлікту.
3. Скласти таблицю «вид тероризму — мета/прояв — можливі уражаючі фактори» за матеріалом рекомендованих сторінок.
4. Розробити пам'ятку безпечних дій при виявленні підозрілого предмета у громадському місці без опису способів його знешкодження.
5. Систематизувати поняття «особливий період», «воєнний стан», «збройна агресія» у формулюваннях навчального джерела та зазначити, що чинні правові норми потребують окремої перевірки.

6. Скласти таблицю речей першої необхідності, які прямо згадані на с. 225–227 для підготовки цивільного населення до небезпечної обстановки.
7. Побудувати алгоритм безпечної поведінки цивільного населення у разі загрози масових заворушень.
8. Побудувати алгоритм дій цивільної особи після вибуху з акцентом на особисту безпеку, допомогу постраждалим у межах наявних навичок і виконання вказівок рятувальників.
9. Порівняти рекомендації джерела щодо дій у разі загрози ураження стрілецькою зброєю та повітряної небезпеки.
10. Скласти чек-лист дій під час тимчасової евакуації цивільного населення з небезпечного району.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке соціальний і соціально-політичний конфлікт?
2. Які форми перебігу соціально-політичного конфлікту наведено у джерелі?
3. Що таке тероризм і які його види розглянуто у навчальному матеріалі?
4. Які основні уражаючі фактори терористичних дій описано у джерелі?
5. Які загальні правила поведінки цивільного населення у небезпечній обстановці розглянуто на с. 225–227?
6. Які першочергові дії доцільно передбачити під час тимчасової евакуації?

Форма звітності: структурований конспект, виконане базове завдання, один індивідуальний варіант за темою та готовність до усного опитування.

4. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота має бути стислою, структурованою та професійно орієнтованою. Її призначення — показати, що здобувач освіти опрацював рекомендовані сторінки джерела, розуміє їх зміст і може застосувати його до ситуацій безпечної професійної діяльності та цивільного захисту.

- зазначити номер і повну назву теми;
- записати номер індивідуального варіанта;
- визначення і ключові положення подавати стисло, без механічного переписування великих фрагментів підручника;
- класифікації оформлювати списком, таблицею або схемою;
- алгоритми дій подавати у логічній послідовності;
- у ситуаційних завданнях зазначати: джерело небезпеки — фактор — можлива подія/наслідок — необхідний захід;
- схеми і карти небезпек виконувати з чіткими підписами;
- наприкінці формулювати 2–4 короткі висновки.

5. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

До кожної з 17 тем наведено десять індивідуальних завдань. Вони є варіантами, а не додатковим обсягом понад 34 години самостійної роботи. Як правило, один здобувач освіти виконує один варіант у межах відповідної теми. Номер варіанта встановлює викладач або визначає за порядковим номером здобувача у списку групи.

- табличні завдання — виконати таблицю та додати короткий висновок;
- схеми й алгоритми — показати логічну послідовність та пояснити ключові етапи;
- чек-листи — формулювати як конкретні перевірювані вимоги або дії;
- карти небезпек — зазначати джерело небезпеки, фактор, можливий наслідок та захист;
- ситуаційні кейси — визначати небезпеку, ризик, правильний порядок дій і профілактичні заходи;
- пам'ятки — подавати короткими практичними пунктами, орієнтованими на майбутнього фахівця зі зварювального виробництва.

6. РЕКОМЕНДОВАНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Баличева Н. В. Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності : навчальний посібник. Умань : Візаві, 2023. 273 с.
2. Масікевич Ю. Г., Райко В. Ф., Шестопапов О. В., Масікевич А. Ю., Янчик О. Г., Семенов Є. О. Основи професійної безпеки та здоров'я : підручник. Чернівці : Місто, 2023. 288 с.
3. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 267 с.
4. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник. Дніпро : ДДУВС, 2022. 388 с.
5. Русакова Т. І., Золотько О. В., Долженкова О. В., Левицька О. Г., Войтенко Ю. В. Навчальний посібник з дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист». Дніпро : ДНУ ім. Олеса Гончара, 2022. 148 с.
6. Кодекс цивільного захисту України (чинна редакція).
7. Порядки надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, затверджені наказом МОЗ України від 09.03.2022 № 441 (чинна редакція).
8. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417 (чинна редакція).